

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Martinii Tridentini E Societate Jesu Sinicae Historiae Decas Prima

Martini, Martino

Monachii, 1658

Vigesimusquartus Imperator Kingus. Imperavit annis XXV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11848

nonnulli è præfecturis nullius favore fulti, ad regnum prodierant, varia & inconstante fortunâ. Unum tamen excipio è CI regis stirpe, ad quem sub initia hujus Imperatoris regnum quidem redijt, sed imminutum, multisque partibus labefactatum. Vigesimo autem ejus anno CHOANGUS regnabat. Is nondum penitus extinctâ perduellium audaciâ, ab eisdem interiit, ministro cædis CI OCHO illius Præfecto, regnum occupante. Historicum regium quòd illius prodiones in annales retulerat, necari jussit; eandemque ob causam duo illius fratres morte multati. Optabat perduellis memoriam sui facinoris posterorum subtrahi notitiæ; sed contrâ accidit. Non enim defuere, qui eodem tempore non prodicionis modò, verùm etiam tyrannidis ipsius historiam contexerent. Hinc in scriptorum cædibus inanem operam sumere se videns, inòd crimen suum augere; illos persequi desijt.

*Historicum ob
veritatem no-
catus.*

VIGESIMUS QUARTUS IMPERATOR KINGUS.

Imperavit annis XXV.

KINGOLINGI filio imperante U rex Australis, cum optaret penitus subicere se imperio Sinico, ejusque leges ac gubernandi rationem cognitam habere; in XANTUNG ad LU regem legatos mittit, qui studerent inibi familiæ CHEVÆ musicam perno- scere. Nomine musicæ, quæ penes reges & familias imperatrices esse dicitur, intelligunt Sinæ gubernandi leges, ac modum, qui tum bene se habet, cum omnia, velut in bona musica, inter se congruunt; sed & ipsos modulos, quos coram rege decantare soliti, musicæ vocabulo designant. Illis enim leges & statuta continebantur, ut vel intercantandum reges, quæ sui muneris, addiscerent. Nam quia non facile studijs ac labori se dant; à Sinis ita docebantur, ut etiam abhorrentes eos delectaret discere, quo pacto suos cives gubernare deberent. Et sanè nihil magis in rebus humanis optandum, quàm bona subditorum gubernatio; propter quam solam reges sunt, vel esse debent. Causa verò missæ legationis ad LUUM potius, quàm ad alios,

*Cyclo 36. anno
54. ante Chris-
tum 544.*

*Musica nomi-
ne leges appella-
ta.*

Q;

erat,

erat, quia nusquam sub id tempus respublica diligentius, severiusque gerebatur; tum quod erat e familia CHEA oriundus, illiusque statuta habebat, & unâ cum subditis suis exsequebatur. Ipsum Imperatorem convenire non est e re visum, & remissius agentem in imperio, & ne jam tum abire sub jugum videretur.

Anno imperij secundo CHING regulus, qui provinciæ XANSI ex parte præerat, videns bellis superioribus disciplinam lapsam esse; ad eam restituendam SUNKIAUM Præfectum, virum justissimum simul ac prudentissimum suæ ditioni præposuit, qui rem summâ fide, consilioque pari administrans, omnium primò in palatio, reformatis & correctis ipsius regis ac totius aulæ moribus, censuram agere cœpit. Tum ad externa versus, vitia usu ipso, ut fit, semper longius procedentia legibus coercuit, antiqua Imperatorum optimorum statuta docuit, in eorumque observantiam omni studio incubuit. Deinde rem agrariam instaurans, agros, camposque tantâ æquitate, tantâ prudentiâ divisit inter cives, ut nec divites conquererentur de accisis, & pauperes de attributis bonis gauderent, omnes ex æquo diribitorum sublati ac complosis manibus effusissimè laudarent. Ut autem nocentur in vectæ leges de agrorum divisione, visum est eas hoc loco ponere. Quanquam non à SUNKIAO inventæ, sed jam olim apud bonos Imperatores in usu fuere. Sunt autem istæ:

*Ecce quæ
sunt Sinicæ.*

Ex agris nona pars in regium tributum cedito. Præfecti ne inopiâ cogente subditorum bonis insidiantur, certos eorumque dignitati pares redditus habent. Piscatio, etiam in lacunis, permessa omnibus est. Filium aut uxor, patri aut mariti delictum ne luito. Sed regum præfectorumque pietas eminebat maximè adversus quatuor hominum ex omnibus miserrimorum genera; viduos, viduas, senes absque liberis, pupillos. Hi enim tales omnium habentur miserrimi; quod etiam carmine celebratur hujusmodi. Si honorum regum pietas erga divites, quanto magis erga hosce miseros est adhibenda? Erat autem agrorum talis divisio, ut omnibus agrî portio æqualis obtingeret, nec una familia plus haberet alterâ. Agrî omnes dividebantur in portiones, sive quadrata majora; hæc verò in novem minora, quæ singula singulis colenda cederent; medium autem quadratum regium erat, quod in regium tributum ab octo agrorum dominis simul colebatur. Octo quadrata particularia vocabantur; medium verò commune seu tributum, quo inculto sua colere nemini fas erat.

Anno

Anno Imperatoris decimo tertio CONFUTIUS ætatis decimum nonum attigerat, cum in regno quod SUM dictum, ubi pater illius præfecturam obtinebat, uxorem ducit. Ex eâ primo anno filium suscepit; unâ illâ contentus, & nefas credens, more gentis concubinas superinducere. Quin & hanc postmodum nescio quâ de causâ repudiavit, vitam vivens cælibem, procul aliâ uxore. Quod eum fecisse dicunt ideo Sinæ, quò liberiùs posset ac longiùs proferre Philosophiam suam, Sinas obeundo, nec uxore nec liberis eum domi retinentibus.

Anno vigesimo tertio cum jam penitus percepisset philosophiam Sinicam; auditâ LANTANII Philosophi apud Imperatorem commorantis famâ, ad eum accessit, & de ritibus ac legibus disputantem audit. Ritus apud Sinas sunt duplicis generis; quorum quinque præcipui felicitas, bellum, hospitalitas, domus sive familia, in quibus quomodo se quisque gerere debeat, ne in transversum agatur, docent. Minores autem ritus sunt sex, adolescentia, matrimonium, sepultura, senum & doctorum hominum veneratio, amicorumque nos visitantium tractatio. De quibus omnibus in philosophiâ Sinicâ optima præcepta & documenta existant ad mores pertinentia.

Ritus Sinarum duplicis generis.

Notat historicus Sinensis, anno hujus Imperatoris vigesimo natum YENHOEIUM Confutij discipulum, amorem ejus atque delictum, ob insignem morum elegantiam, intelligentiamque philosophiæ suæ singularem. Tria millia discipulorum habuisse scribunt; ex his septuaginta duos exquisitissimæ doctrinæ; duodecim verò lectissimos Philosophos, id est omnibus doctrinis instructissimos, inter quos familiam ducebat YENHOEIUS, ab eâ re maximè atque ante alios omnes dilectus Confutio.

Confutij discipuli quot?

Interim KIENUS regis ZU filius, regnandi libidine raptus, ac moræ impatiens, sollicitatis civium animis insurgit in patrem. Hic ut filij cederet furori, deserto regno ad SUM regem confugit. KIENUS ubi patrem evasisse videt, irâ in fidissimos ei Præfectos quosque diversâ, necavit omnes. In ijs etiam COLAUM, extinctâ cum eo familiâ universâ, NYUXEUS vocabatur; è cujus filijs unus GUYUENUS nomine, quæsitus etiam ad mortem à KIEO, fugâ salutem apud U regem invenit; orsus ingentem inibi tragediam, ut infra videbimus.

Filius in patrem rebellis.

Biennio post Imperatori MENGUENUS filius subrogatur. Sed ejus imperium vix mensem tenuit; nato tamen interim in successio-

nem

nem filio. Is in cunis etiamnum jacens ingenti controversiæ atque ad eum belli civilis materies fuit. CAIUS enim MENGUENI frater in provinciâ tunc agens, à regionum Præfectis Imperator eligitur, immaturam & incertam ætatem causantibus. At qui erant in regiâ, infantem destinant imperio, designatis, qui dum adolesceret princeps, illud tutelæ nomine gubernarent. Sed cum neutra pars alteri cederet, ad arma ventum. Urbs regia, vi atque impressione capta, CAIO viam ad solium stravit; KINGO etiam demortui fratris nomine, appellato. Quod etsi superiori videtur esse geminum, apud Sinas tamen longè diversus est character, longè diversa significatio.

VIGESIMUS QUINTUS IMPERATOR KINGUS.

Imperavit annis XLIV.

*Cyclo 37. anno
19. ante Christi-
sum 519.*

OMISSO igitur MENGUENO, quòd uno tantum mense regnavit, KINGUS vigesimus sextus occupatum armis imperium, multis annis satis pacatum tenuit.

Quòd paulò suprâ ceppi de GUXUENO ad U regem profugiente dicere; id est huiusmodi. Habuit in fugâ obviam PAOSIUM, quo utebatur intimè; à quo amicè, quorsum tenderet, interrogatus, respondit. *Iter, aut fuga verius ad U regem est mihi, tyrannum, id est Zu regem fugienti. Contra hunc illius arma sollicitabo, & expulsi regis & occisi patris familiaq; mea, funditus extincta, pœnas regni Zu totius everfione expetiturus. Cui PAOSIUS, Tu quidem regnum Zu evertes; at ego faciam, ut illud non multò post suo regi restitatur. Nec enim hæcenus, opinor, amicitia lex procedit, ut precipitis vindictæ impetum probare debeam, cui omnia suo rege regnoque sunt meritò posteriora.*

*Amicus usq;
ad arma.*

GUYUENUS postquam ad UUM pervenit, facile traduxit in suam sententiam, regno Zu jam antè offensum & nunc inferendi belli occasione gaudentem. Igitur promisit GUYUENUS suam & amicorum operam adhuc in regno Zu morantium, nunc oblatum illius regni obtinendi tempus esse affirmans, quando maxima illius pars PINGO regi indignaretur ob ejecti patris crimen; & tantum occasio-
nem